

Laidiens: 28.06.2011., Nr. 98

Ministru kabineta noteikumi Nr.451

Rīgā 2011.gada 14.jūnijā (prot. Nr.36 15.§)

Noteikumi par drošības prasībām vietējos reisos iesaistītiem pasažieru kuģiem

Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 11.panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka drošības prasības, ko piemēro vietējos reisos iesaistītiem pasažieru kuģiem.
2. Noteikumos lietoti šādi termini:
 - 2.1. pasažieru kuģis – kuģis, kas pārvadā vairāk nekā 12 pasažierus;
 - 2.2. ro-ro pasažieru kuģis – pasažieru kuģis ar ro-ro kravas telpām vai īpašas kategorijas telpām, kas definētas šo noteikumu 1.pielikuma II-2.nodaļas A daļas 2.punktā;
 - 2.3. ātrgaitas pasažieru kuģis – ātrgaitas kuģis (kā noteikts 1974.gada Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, ņemot vērā grozījumus (turpmāk – SOLAS konvencija), X nodaļas 1.noteikumā), kas pārvadā vairāk nekā 12 pasažierus. B, C un D klases pasažieru kuģi (kā noteikts šo noteikumu II nodaļā) nav uzskatāmi par ātrgaitas pasažieru kuģiem, ja:
 - 2.3.1. to ūdensizspāids, kas atbilst konstruktīvajai ūdenslīnijai, ir mazāks par 500 m³;
 - 2.3.2. to maksimālais ātrums (kā noteikts Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (turpmāk – IMO) 1994.gada 20.maija Rezolūcijā MSC 36(63) ietvertajā Starptautiskā ātrgaitas kuģu drošības kodeksa (turpmāk – 1994.gada Ātrgaitas kuģu kodekss) 1.4.30.punktā vai 2000.gada 5.decembra Rezolūcijā MSC 97(73) ietvertajā Starptautiskā kodeksa par ātrgaitas kuģu drošību (turpmāk – 2000.gada Ātrgaitas kuģu kodekss) 1.4.37.punktā (to jaunākajās redakcijās)) ir mazāks par 20 mezgliem;
 - 2.4. jauns kuģis – kuģis, kuram ielikts ķilis vai kas 1998.gada 1.jūlijā vai pēc šī datuma ir atradies līdzīgā būvniecības stadijā. Līdzīga būvniecības stadija ir stadija, kurā:
 - 2.4.1. sākas ar konkrētu kuģi saistīti būvniecības darbi;
 - 2.4.2. ir uzsākta šī kuģa montāža, kurā izmantotas vismaz 50 tonnas vai 1 % no visas korpusa konstrukciju aprēķinātās masas – atkarībā no tā, kura no tām ir mazāka;
 - 2.5. esošais kuģis – kuģis, kas nav jauns kuģis;
 - 2.6. vecums – kuģa vecums, kas izteikts gadu skaitā pēc kuģa nodošanas ekspluatācijā;
 - 2.7. pasažieris – ikviena persona uz kuģa, izņemot:
 - 2.7.1. kuģa kapteini un apkalpes locekļus vai citas personas, kas nodarbinātas vai pieņemtas darbā uz kuģa šā kuģa vajadzībām;

2.7.2. bērnu, kas nav sasniedzis gada vecumu;

2.8. kuģa garums – garums, kas ir 96 % no pilna kuģa garuma pa ūdenslīniju (ja iegrimē ir 85 % no teorētiskā sānu augstuma) un kas tiek mērīts no ķīļa augšējās malas, vai garums no kuģa priekšvadņa priekšējās malas līdz stūres vārpstas asij pa to pašu ūdenslīniju – atkarībā no tā, kurš ir lielāks. Ja kuģis ir projektēts ar konstruktīvo galsveri, nepieciešams, lai ūdenslīnija, pa kuru tiek mērīts garums, būtu paralēla konstruktīvajai ūdenslīnijai;

2.9. priekšgala augstums – 1966.gada Starptautiskās konvencijas par kravas marku un tās 1988.gada protokola ar grozījumiem (turpmāk – Starptautiskā konvencija par kravas marku) 39.noteikumā noteiktais priekšgala augstums kā vertikāls attālums priekšējā perpendikulā starp ūdenslīniju, kas atbilst noteiktajam vasaras brīvsāna augstumam projektētajā galsverē, līdz atklātā klāja sānu augšai;

2.10. kuģis ar pilnu klāju – kuģis ar nepārtrauktu klāju, kas pakļauts laikapstākļu un jūras iedarbībai. Kuģis ir aprīkots ar autonomām ūdensnecaur laidīgām aizvēršanas/atvēršanas ierīcēm. Nepārtraukts klājs var būt ūdensnecaur laidīgs klājs vai līdzvērtīga konstrukcija, kas ietver ūdensnecaur laidīgu klāju, pilnīgi aprīkotu ar pietiekami izturīgām un ūdensnecaur laidīgām aizvēršanas ierīcēm;

2.11. starptautisks reiss – jūras reiss no Latvijas ostas uz ostu, kas atrodas ārpus Latvijas, vai otrādi;

2.12. vietējais reiss – reiss kuģošanas rajonos no Latvijas ostas uz to pašu vai citu ostu Latvijā (t.i., kuģošana starp vienas valsts ostām);

2.13. kuģošanas rajons – rajons, kas noteikts saskaņā ar šo noteikumu 9.1.apakšpunktu. Piemērojot noteikumus par radiosakariem, kuģošanas rajonu definīcijas atbilst *SOLAS* konvencijas IV nodaļas 2.noteikuma nosacījumiem;

2.14. ostas teritorija – teritorija, kas nav Latvijas Republikas noteiktais kuģošanas rajons un kas plešas līdz vistālāk jūrā esošām pastāvīgām ostu būvēm, kuras ir ostu sistēmas sastāvdaļas, vai līdz tādu dabas ģeogrāfisko pazīmju noteiktajām robežām, kuras aizsargā upes grīvu, vai līdzīga aizsargāta teritorija;

2.15. patvēruma vieta – ikviena dabiski vai mākslīgi aizsargāta teritorija, kuru kuģis var izmantot par patvērumu apstākļos, kad tā drošība var būt apdraudēta;

2.16. karoga valsts administrācija – tās valsts kompetentās iestādes, ar kuras karogu kuģim ir atļauts kuģot;

2.17. uzņemšanas valsts – valsts, no kuras ostas vai ostām vai uz kuras ostu vai ostām kuģis ar citas valsts karogu veic vietējos reisus;

2.18. ievērojams viļņu augstums – noteiktā laikposmā novērota viļņu lielākā augstuma vienas trešdaļas vidējais augstums;

2.19. cilvēki ar ierobežotām pārvietošanās spējām – cilvēki, kuriem ir grūtības izmantot sabiedrisko transportu, arī gados vecāki cilvēki, cilvēki ar īpašām vajadzībām, cilvēki ar maņu orgānu traucējumiem, cilvēki, kas izmanto ratiņkrēslus, grūtnieces un personas ar bērniem līdz septiņu gadu vecumam;

2.20. būtiski remontdarbi un pārveidojumi – remontdarbi un pārveidojumi, kuru mērķis ir kuģa tehnisko un ekspluatācijas parametru maiņa. Esošo kuģu pārveidojumus, kuru vienīgais mērķis ir augstākas ilgizturības pakāpes sasniegšana, neuzskata par būtiskiem pārveidojumiem.

3. Noteikumi attiecas uz šādiem pasažieru kuģiem neatkarīgi no to karoga, kad tie veic vietējos reisus:

3.1. jauniem pasažieru kuģiem;

3.2. esošiem pasažieru kuģiem, kuru garums ir 24 metri un vairāk;

3.3. ātrgaitas pasažieru kuģiem.

4. Šo noteikumu 3.punktā minēto kuģu atbilstību šajos noteikumos noteiktajām drošības prasībām nodrošina Latvijas Jūras administrācijas Kuģošanas drošības inspekcija (turpmāk – Kuģošanas drošības inspekcija) vai klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija).

5. Kuģošanas drošības inspekcija vai klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija) pārbauda, vai šo noteikumu 3.punktā minētie kuģi, kas kuģo ar tādas valsts karogu, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, uzsākot vietējos reisus, atbilst šo noteikumu prasībām.

6. Noteikumi neattiecas uz pasažieru kuģiem, kas ir:

6.1. karakuģi vai karaspēka transportkuģi (tai skaitā ātrgaitas pasažieru kuģi);

6.2. kuģi, kuru kustību nenodrošina mehāniski līdzekļi;

6.3. kuģi, kuri nav būvēti no tērauda vai līdzīga materiāla un uz kuriem neattiecas ātrgaitas pasažieru kuģiem noteiktās prasības (1994.gada Ātrgaitas kuģu kodekss vai 2000.gada Ātrgaitas kuģu kodekss) vai prasības, kas noteiktas kuģiem ar dinamisko cēlējspēku (*IMO* 1977.gada 14.novembra Rezolūcija A.373 (X));

6.4. primitīvas konstrukcijas koka kuģi;

6.5. oriģināli vēsturiski pasažieru kuģi, kas būvēti pirms 1965.gada, un atsevišķas to kopijas, kuras būvētas no oriģināliem materiāliem;

6.6. atpūtas kuģi, ja uz tiem nestrādā vai nestrādās apkalpe un tie komerciālos nolūkos nepārvadā vai nepārvadās vairāk par 12 pasažieriem (tai skaitā ātrgaitas pasažieru kuģi);

6.7. kuģi, kas tiek izmantoti vienīgi ostu teritorijā (tai skaitā ātrgaitas pasažieru kuģi).

II. Pasažieru kuģu klases

7. Pasažieru kuģus, ņemot vērā kuģošanas rajonu, kurā tos izmanto, iedala šādās klasēs:

7.1. A klases kuģis – pasažieru kuģis, kas veic vietējos reisus (izņemot B, C un D klases pasažieru kuģus);

7.2. B klases kuģis – pasažieru kuģis, kas veic vietējos reisus un to laikā ne brīdi neatrodas tālāk par 20 jūras jūdzēm no krasta līnijas, kur personas no avārijā cietuša kuģa var nokļūt krastā;

7.3. C klases kuģis – pasažieru kuģis, kas veic vietējos reisus, ja attiecīgajos kuģošanas rajonos varbūtība, ka viļņi var pārsniegt 2,5 m augstumu, ir mazāka nekā 10 % gadā attiecībā uz kuģiem, kuri kuģo visu gadu, vai – īpaši ierobežotā gada laikā – attiecībā uz kuģiem, kas kuģo vienīgi šādā laikposmā (piemēram, kuģošana vasarā), turklāt kuģis šo reisu laikā ne brīdi neatrodas tālāk par 15 jūras jūdzēm no patvēruma vietas un tālāk par piecām jūras jūdzēm no krasta līnijas, kur personas no avārijā cietuša kuģa var nokļūt krastā;

7.4. D klases kuģis – pasažieru kuģis, kas veic vietējos reisus, ja attiecīgajos kuģošanas rajonos varbūtība, ka viļņi var pārsniegt 1,5 m augstumu, ir mazāka nekā 10 % gadā attiecībā uz kuģiem, kuri kuģo visu gadu, vai – īpaši ierobežotā gada laikā – attiecībā uz kuģiem, kas kuģo vienīgi šādā laikposmā (piemēram, kuģošana vasarā), turklāt kuģis šo reisu laikā ne brīdi neatrodas tālāk par sešām jūras jūdzēm no patvēruma vietas un tālāk par trim jūras jūdzēm no krasta līnijas, kur personas no avārijā cietuša kuģa var nokļūt krastā.

8. Ātrgaitas pasažieru kuģiem piemēro 1994.gada Ātrgaitas kuģu kodeksa 1.sadaļā (1.4.10. un 1.4.11.apakšpunkts) vai 2000.gada Ātrgaitas kuģu kodeksa 1.sadaļā (1.4.12. un 1.4.13.apakšpunkts) noteiktās kuģu klases.

9. Latvijas Jūras administrācija:

9.1. izveido un atjauno Latvijas Republikas jurisdikcijā esošo kuģošanas rajonu sarakstu, nosakot robežas zonām, kurās reisi notiek visu gadu, un, attiecīgā gadījumā, arī robežas zonām, kurās periodiski notiek noteiktas klases kuģu reisi,

pamatojoties uz šo noteikumu 7.punktā noteiktajiem kuģu klašu kritērijiem;

9.2. kuģošanas rajonu sarakstu publicē tīmekļa vietnē www.lja.lv;

9.3. dara zināmu Eiropas Komisijai kuģošanas rajonu sarakstu un tajā veiktās izmaiņas.

III. Noteikumu piemērošana

10. Kuģošanas drošības inspekcija vai klasifikācijas sabiedrība (atzītā organizācija) atzīst citas Eiropas Savienības dalībvalsts izsniegtās ātrgaitas kuģa drošības apliecības un darbības atļaujas ātrgaitas pasažieru kuģiem, kas veic vietējos reisus, vai šo noteikumu VII nodaļā minētās pasažieru kuģa drošības apliecības pasažieru kuģiem, kas veic vietējos reisus.

11. Kuģošanas drošības inspekcija pārbauda ārvalsts pasažieru kuģi vai ātrgaitas pasažieru kuģi, kas veic vietējos reisus, un tā dokumentāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ostas valsts kontroli.

12. Kuģu aprīkojums, kas noteikts normatīvajos aktos par jūras kuģu aprīkojumu un atbilst to prasībām, uzskatāms par atbilstošu šo noteikumu prasībām.

IV. Drošības prasības

13. Drošības prasības jauniem un esošajiem A, B, C un D klases pasažieru kuģiem:

13.1. korpusa, galveno un palīgmehānismu elektriskās un automātiskās vadības iekārtas atbilst klasifikācijas prasībām saskaņā ar *SOLAS* konvencijas II-1.nodaļas A-1.daļas 3-1.noteikumu;

13.2. piemēro *SOLAS* konvencijas IV nodaļas noteikumus (arī 1988.gada grozījumus attiecībā uz Globālo jūras negadījumu un drošības sistēmu (turpmāk – *GMDSS*)), kā arī V un VI nodaļas noteikumus, ņemot vērā grozījumus;

13.3. piemēro *SOLAS* konvencijas V nodaļas 17., 18., 19., 20. un 21.noteikuma prasības par kuģa navigācijas aprīkojumu. Normatīvajos aktos par jūras kuģu aprīkojumu minēto kuģu navigācijas aprīkojumu, kas atbilst šo normatīvo aktu prasībām, uzskata par atbilstošu *SOLAS* konvencijas V nodaļas 18.noteikuma 1.punkta prasībām par kuģošanas aprīkojuma tipu.

14. Drošības prasības jauniem pasažieru kuģiem:

14.1. vispārīgās prasības:

14.1.1. jauni A klases pasažieru kuģi atbilst *SOLAS* konvencijas prasībām un attiecīgajām šo noteikumu prasībām. Ja *SOLAS* konvencijas prasību interpretācija atstāta dalībvalstu karoga valsts administrācijas ziņā, piemēro šo noteikumu 1.pielikumā noteiktās prasības;

14.1.2. jauni B, C un D klases pasažieru kuģi atbilst attiecīgajām šo noteikumu prasībām;

14.2. prasības kravas markai:

14.2.1. jauni A, B, C un D klases pasažieru kuģi atbilst Starptautiskajai konvencijai par kravas marku;

14.2.2. neatkarīgi no šo noteikumu 14.2.1.apakšpunkta nosacījumiem jauni D klases pasažieru kuģi ir atbrīvoti no prasības par minimālo priekšgala augstumu, kas noteikta Starptautiskajā konvencijā par kravas marku;

14.2.3. jauni A, B, C un D klases pasažieru kuģi ir kuģi ar pilnu klāju.

15. Drošības prasības esošajiem pasažieru kuģiem:

15.1. esošie A klases pasažieru kuģi atbilst *SOLAS* konvencijas prasībām un attiecīgajām šo noteikumu prasībām. Ja *SOLAS* konvencijas prasību interpretācija atstāta dalībvalstu karoga valsts administrāciju ziņā, piemēro šo noteikumu 1.pielikumā noteiktās prasības;

15.2. esošie B, C un D klases pasažieru kuģi atbilst attiecīgajām šo noteikumu prasībām;

15.3. būtiski remontdarbi un pārveidojumi un ar tiem saistītā aprīkojuma uzstādīšana notiek, ievērojot šo noteikumu

14.1.apakšpunktā minētās prasības.

16. Drošības prasības ātrgaitas pasažieru kuģiem:

16.1. ātrgaitas pasažieru kuģi, kas būvēti vai kuros veikti būtiski remontdarbi vai pārveidojumi 1996.gada 1.janvārī vai pēc šī datuma, atbilst *SOLAS* konvencijas X nodaļas 2. un 3.noteikuma prasībām, izņemot gadījumus, kad:

16.1.1. to ķilis bija ielikts vai tie bija līdzīgā būvniecības stadijā ne vēlāk kā 1998.gada jūnijā;

16.1.2. to piegāde un nodošana ekspluatācijā tika uzsākta ne vēlāk kā 1998.gada decembrī;

16.1.3. tie pilnībā atbilst *IMO* 1977.gada 14.novembra Rezolūcijā A.373(X) ietvertajam Drošības kodeksam kuģiem ar dinamisko cēlējspēku (turpmāk – *DSC* kodekss);

16.2. ātrgaitas pasažieru kuģi, kas būvēti pirms 1996.gada 1.janvāra un atbilst Ātrgaitas kuģu kodeksa prasībām, turpina darbību, kas apstiprināta saskaņā ar šo kodeksu. Ātrgaitas pasažieru kuģi, kas būvēti pirms 1996.gada 1.janvāra un neatbilst Ātrgaitas kuģu kodeksa prasībām, nevar veikt vietējos reisus, ja vien tie neveica vietējos reisus jau 1998.gada 4.jūnijā. Šādi kuģi atbilst *DSC* kodeksa prasībām;

16.3. ātrgaitas pasažieru kuģu un to aprīkojuma konstrukcija, kā arī uzturēšana un klasifikācija atbilst *SOLAS* konvencijas II-1.nodaļas A-1.daļas 3-1.noteikumam.

17. Ro-ro pasažieru kuģu stabilitātes prasības un pakāpeniska izņemšana no aprites:

17.1. visi A, B un C klases ro-ro pasažieru kuģi, kuriem ielikts ķilis vai kuri atradās būvniecības stadijā 2004.gada 1.oktobrī vai pēc šī datuma, atbilst normatīvajiem aktiem par īpašām stabilitātes prasībām ro-ro pasažieru kuģiem;

17.2. visi A un B klases ro-ro pasažieru kuģi, kuriem ielikts ķilis vai kuri atradās būvniecības stadijā līdz 2004.gada 1.oktobrim, no 2010.gada 1.oktobra atbilst normatīvajiem aktiem par īpašām stabilitātes prasībām ro-ro pasažieru kuģiem, ja vien minētie kuģi nav izņemti no aprites no 2010.gada 1.oktobra vai vēlāka datuma, kad tie ir sasnieguši 30 gadu vecumu, bet ne vēlāk kā līdz 2015.gada 1.oktobrim.

18. Drošības prasības pasažieru kuģiem attiecībā uz cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām:

18.1. lai cilvēki ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu droši piekļūt visiem A, B, C un D klases pasažieru kuģiem un ātrgaitas pasažieru kuģiem, kurus izmanto par sabiedrisko transportu un kam ielikts ķilis vai kas atradās būvniecības stadijā 2004.gada 1.oktobrī vai pēc šī datuma, tiek piemērotas šo noteikumu 2.pielikumā minētās prasības;

18.2. piemērojot šo noteikumu 2.pielikumā noteiktās prasības, Kuģošanas drošības inspekcija sadarbojas ar organizācijām, kuras pārstāv cilvēkus ar kustību traucējumiem;

18.3. pārveidojot A, B, C un D klases pasažieru kuģus un ātrgaitas pasažieru kuģus, kurus izmanto par sabiedrisko transportu un kam ielikts ķilis vai kas atradās būvniecības stadijā līdz 2004.gada 1.oktobrim, tiek piemērotas šo noteikumu 2.pielikumā minētās prasības.

V. Papildu drošības prasības, ekvivalenti, atbrīvojumi un drošības pasākumi

19. Ja Kuģošanas drošības inspekcija uzskata, ka īpašu vietēju apstākļu dēļ būtu jāpastiprina šo noteikumu IV nodaļā noteiktās drošības prasības, tā var noteikt papildu drošības prasības saskaņā ar šo noteikumu 22.punktā minēto procedūru.

20. Saskaņā ar šo noteikumu 22.punktu Kuģošanas drošības inspekcija var atļaut veikt ekvivalentus drošības pasākumus šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajiem, ja tie nodrošina šo noteikumu 1.pielikumā minētajām prasībām atbilstošu vai